

Mindenki megbotolhat...

VISSZHANG - LVI. évfolyam, 44. szám, 2012. október 31.

Kőbányai János legutóbbi cikkével a Romsics-vitában a Horthy-rendszert védi (*Ami a halottnak is fáj, ÉS, 2012/42., okt. 19.*). Ráadásul tényellenesen teszi: „az ország (...) Horthy rendszerének szavazott bizalmát”, írja a Tanácsköztársaságot követő időszakot tárgyalva. Hol, mikor történt ez? – kérdezhetjük. Az 1920-as, a fehérterrorral megfélemlített parlamenti választáson, amelyet a szociáldemokrata párt bojkottálni kényszerült? Avagy a későbbi választásokon, a többszörösen szűkített választójoggal? Miután – Budapest és a törvényhatósági jogú városok kivételével – vagy húsz évre megszüntették a titkos választás lehetőségét?

„Miközben a Horthy-Magyarországon, a Kádár-rendszerrel szemben, ha ezt szabad megjegyezni, többpártrendszer volt, szabadon lehetett utazni – és bizonyos, a rendszer szempontjából szélsőségeket leszámítva, sajtószabadság volt.” Igen, többpártrendszerű parlamentarizmus volt. Azonban nagyon korlátozott és autoriter (antidemokratikus választójog, Horthy kiterjedt államfői jogai, nemegyszer erőszakos, önkényes, törvénytíró hatalomgyakorlás – Veres Péter író megverik a balmazújvárosi csendőrök, Bajcsy-Zsilinszky Endre képviselőjelölt visszafordítása kortes útján, kakastoll-uralom vidéken). Továbbá a demokráciának társadalmi tartalma is van. Ezt szintén biztosította a Horthy-rendszer? Sajtószabadság? Keretei között a mindvégig jelen levő antiszemita uszítással, a holokauszt magvait elvető gonosz irományok szabad megjelentetésével?

A történelmi tények tükrében elfogadhatjuk-e Kőbányai Jánostól igaznak, hogy *„A történelem elbeszélése és köztudatba illesztése komolyabb és összetettebb feladat, mint hogy szaktudósokra bízhatnánk”*?